

УЧИЛИЩЕН МЕХАНИЗЪМ

за превенция и интервенция на насилието и тормоза

в ЧСУ „Космос“, с. Осойца, община Горна Малина — учебна 2026/2027 година

Приет с решение на Педагогическия съвет — Протокол № 1/11.09.2026 г., и утвърден със Заповед № 1/15.09.2026 г. на директора, т. 3 — училищни програми и мерки за противодействие на тормоза и насилието.

УТВЪРДИЛ: /Павлинка Шкодрова/ Директор на ЧСУ „Космос“

I. Общи положения и правно основание

Настоящият механизъм урежда реда, по който ЧСУ „Космос“ предотвратява, разпознава, преустановява и документира случаите на насилие и тормоз, и отговорностите на всички участници в образователния процес. Той е в изпълнение на Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и Алгоритъма за прилагането му, утвърдени със Заповед № РД09-5906/28.12.2017 г. на министъра на образованието и науката, и е съобразен със Закона за предучилищното и училищното образование, Закона за закрила на детето, Наредбата за приобщаващото образование, Наредба № 13 от 2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование и Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви или в риск от насилие. Отразени са и Задължително предписание № РД-14-32/06.03.2026 г. на председателя на Държавната агенция за закрила на детето, издадено на основание чл. 17а, ал. 1, т. 14 от Закона за закрила на детето, и методическите указания към него, всички точки на които са със срок „постоянен за изпълнение“.

Механизмът се прилага от всички служители — педагогически и непедагогически, на територията на училището, в двора, при организиран превоз, при извънучилищни дейности и в електронна среда, когато засяга ученици на училището.

Неразделна част от него са Планът за превенция и интервенция на тормоза и насилието, Планът за работа на Училищния координационен съвет и Механизмът за превенция на разпространението и употребата на наркотични вещества за същата учебна година.

II. Принципи за закрила на детето

Всички дейности по превенция и интервенция се осъществяват при спазване на шест принципа. Изпълнението им се проследява по посочените индикатори.

Принцип	Съдържание	Индикатори за изпълнение
1. Най-добър интерес на детето	Водещ при всяко решение. Анализират се всички обстоятелства, влияещи на физическото, психическото и емоционалното състояние; гарантират се достойнството, сигурността и благосъстоянието; избягва се допълнителна травматизация. При конфликт на интереси приоритет има интересът на детето.	Документирана индивидуална оценка на всеки случай; изготвен индивидуален план за подкрепа при необходимост; решения с мотив за интереса на детето; липса на повторни сигнали по същия случай поради неправилна намеса.
2. Недопускане на дискриминация	Равен достъп и защита без оглед на пол, възраст, етнически произход, религия, език, социален статус, здравословно състояние или образователни потребности. Не се допускат различно третиране, стигматизация и изключване.	Липса или своевременно разглеждане на сигнали за дискриминация; равен достъп до образователни и извънкласни дейности; проведени часове на класа по толерантност и приобщаване; документиран мерки при случаи.
3. Незабавна реакция при риск	Всеки сигнал или съмнение се разглежда с приоритет и без отлагане. Предприемат се незабавни действия за прекратяване, уведомява се директорът, при необходимост и компетентните институции, осигурява се безопасна среда. Не се допуска игнориране, забавяне или подценяване.	Всеки сигнал е регистриран в Дневника на случаите; реакция в рамките на същия ден или до 24 часа; документиран действия; уведомяване родители и институции; намаляваща повторяемост.
4. Конфиденциалност	Информацията се споделя само с лица с пряко отношение към случая и се съхранява при спазване на изискванията за защита на личните данни. Конфиденциалността отстъпва, когато е необходимо уведомяване на компетентни институции или има риск за здравето и живота на детето.	Ограничен достъп до преписките; липса на разпространение сред ученици и трети лица; защитено съхранение; подписани декларации за конфиденциалност от персонала.
5. Сътрудничество между институциите	Активно партньорство с Дирекция „Социално подпомагане“ и отдел „Закрила на детето“, ДАЗД, органите на МВР, здравните институции, РЦПППО	Подадени сигнали при необходимост; документирана комуникация; участие в междуинституционални срещи; спазени срокове за

Принцип	Съдържание	Индикатори за изпълнение
	и МКБППМН — своевременни сигнали, обмен на информация в рамките на закона, съвместни действия.	уведомяване; проследена обратна връзка.
6. Индивидуален подход	Всяко дете е уникална личност. Прави се индивидуална оценка, изготвя се индивидуален план за подкрепа, съобразяват се възрастта, развитието и емоционалното състояние. Подкрепа се осигурява както на пострадащото дете, така и на детето, проявило агресия.	Изготвени индивидуални планове; документирано проследяване на напредъка; включени родители и специалисти; отчетено подобрение в поведението и адаптацията.

III. Понятия и разпознаване

Превенция е системата от мерки за недопускане на насилие и тормоз. Интервенция е съвкупността от действия при вече възникнала ситуация. Насилие е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водещи до действителна или вероятна вреда за здравето, живота, развитието или достойнството на детето. Тормозът е специфична форма на насилие — повтарящо се, целенасочено и при неравнопоставеност на силите.

Дете или ученик в риск е дете или ученик без родителска грижа или чиито родители са починали, неизвестни, лишени са от родителски права или родителските им права са ограничени; жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унижително отношение или наказание във или извън семейството му; или за когото съществува опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, морално, интелектуално и социално развитие — § 1, т. 6 от допълнителните разпоредби на Закона за предучилищното и училищното образование, съответно § 1, т. 11 от допълнителните разпоредби на Закона за закрила на детето.

Признак	Игра или закачка	Насилие или тормоз
Намерение	няма намерение да се нарани	цели се нараняване, унижение или контрол
Сили	равнопоставеност между участниците	неравнопоставеност — физическа, социална или психическа
Повторяемост	еднократно, сменят се ролите	повтаря се във времето, ролите са устойчиви
Чувства	и двете страни се забавляват	пострадалият изпитва страх, срам, безпомощност
Прекратяване	спира при поискване	продължава въпреки молбата да спре

Форми: физически — удране, блъскане, щипане, отнемане и повреждане на вещи; вербален — обиди, подигравки, закани, обидни прякори; социален — изолиране, разпространяване на слухове, настройване на групата; кибертормоз — обидни съобщения, разпространяване на снимки и видео, създаване на фалшиви профили, изключване от групи. Проявите се степенуват по три нива съгласно Приложение № 1 към националния Механизъм, като нивото определя кой реагира и с какви мерки — виж раздел VI.

IV. Ранно разпознаване на риск

Целта на ранното разпознаване е ситуацията да се установяват, преди да прераснат в системен тормоз. То стъпва на четири източника: наблюдение на поведенчески промени, постъпили сигнали, анализ на данни и проследяване на взаимоотношенията в класа.

Направление	Какво се наблюдава и от кого	Периодичност и документ
Поведенчески промени	Внезапна промяна в настроението и успеха; отказ от посещение; изолация; необяснени наранявания или липсващи вещи; тревожност, страх от определени места и часове; агресия към други. Наблюдават класните ръководители, учителите, психолозите и непедагогическият персонал.	Постоянно; бележка до класния ръководител и при необходимост сигнал по реда на раздел V.
Сигнали	От ученици, родители, учители, непедагогически персонал, външни лица и анонимни източници.	Постоянно; регистрация в Дневника на случаите в деня на постъпване.
Анализ на данни	Отсъствия — зачестяване, отсъствия в определени дни и часове, системни закъснения; учебен успех — рязък спад по един или по всички предмети; социално поведение — конфликти, оплаквания, нарушения на правилата.	Месечно от класния ръководител; срочно и годишно обобщение от Координационния съвет.
Климат в класа	Социометрично проучване, наблюдение в междучасия и в столовата, разговори в часа на класа, анкети за усещането за безопасност.	Ежегодна анкета; социометрия поне веднъж годишно; обобщен анализ пред Педагогическия съвет.

ЧСУ КОСМОС с. Осойца, община Горна Малина, Софийска област, office@cischool.bg, <https://cischool.bg/za-nas/> **COSMOS INTERNATIONAL SCHOOL**

Матрицата за ранно идентифициране на риска и степените на риск с полагащите се действия са дадени в Приложение № 1 и Приложение № 2.

V. Процедура при сигнал

Всеки служител, който стане свидетел на насилие или тормоз или получи информация за такова, е длъжен да реагира незабавно и да подаде сигнал. Бездействието е нарушение на трудовите задължения.

Законово задължение за уведомяване. Съгласно чл. 7, ал. 1 от Закона за закрила на детето лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно незабавно да уведоми дирекция „Социално подпомагане“, Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи. По ал. 2 същото задължение има и всяко лице, на което това е станало известно във връзка с упражняваната от него професия или дейност, дори и ако то е обвързано с професионална тайна. Задължението е лично за всеки служител на училището — педагогически и непедагогически — а не само за ръководството, и важи в еднаква степен при negliжиране на детето от родител, включително по отношение на посещаването на учебните занятия.

Стъпка	Съдържание	Срок	Документ
1. Подаване	Устно или писмено до класния ръководител, психолог, председателя на Координационния съвет или директора; чрез кутията за сигнали; по електронна поща. Приемат се и анонимни сигнали.	незабавно	Формуляр за сигнал — Приложение № 3
2. Приемане и насочване	Приелият сигнала го насочва към председателя на Координационния съвет и уведомява директора.	в деня на постъпване	входяща бележка
3. Регистриране	Вписване в Дневника на случаите с пореден номер, дата, източник, кратко описание и предприети действия.	в деня на постъпване	Дневник — Приложение № 6
4. Първоначална оценка	Определяне на нивото на проявата, на степента на риск и на необходимостта от незабавни мерки.	до 24 часа	Протокол за интервенция — Приложение № 4
5. Незабавни действия при риск	Прекратяване на ситуацията, осигуряване на безопасност и медицинска помощ при необходимост, разделяне на участниците.	незабавно	Протокол
6. Уведомяване	Родителите на всички участващи деца; при риск за живота и здравето — ОЗД/ДСП, МВР и при необходимост ДАЗД.	в същия ден	писмо/телефонограма, вписана в Дневника
7. Разглеждане и решение	Координационният съвет разглежда случая, определя мерки за пострадалото дете, за извършителя и за наблюдателите.	до 3 работни дни	Протокол на съвета
8. Подкрепа	Индивидуален план за подкрепа при нужда; работа с психолог; включване на ЕПЛР.	до 7 дни	Индивидуален план — Приложение № 5
9. Проследяване	Проверка на изпълнението на мерките и на състоянието на детето.	на 14-ия и на 30-ия ден	запис в Дневника

Защита на подалия сигнал. Самоличността на подалия сигнал не се разкрива пред ученици и пред трети лица. Не се допускат неблагоприятни последици за дете или служител, подал сигнал добросъвестно.

Забрани в хода на процедурата: конфронтиране на пострадалото дете с извършителя „за изясняване“; разпит пред класа; разгласяване на имена; изискване на извинение пред публика; отлагане „до следващия ден“; определяне на случая като „детска работа“.

VI. Интервенция по нива и етапи

Ниво	Прояви	Кой реагира	Мерки
Ниво 1	Единични словесни закачки, лека физическа закачка без нараняване, еднократно изключване от игра.	учителят, който е свидетел; класният ръководител	Прекратяване на място; разговор с участниците; възстановяване на щетата; информиране на класния ръководител; запис в Дневника.
Ниво 2	Повтарящи се прояви, обидни прякори, системно изолиране, отнемане и повреждане на вещи, кибертормоз.	класният ръководител, психолог, Координационният съвет	Протокол за интервенция; разговори с децата поотделно; уведомяване на родителите; индивидуален план за подкрепа; работа с класа; проследяване.

Ниво	Прояви	Кой реагира	Мерки
Ниво 3	Телесна повреда, системен тормоз, заплахи, сексуално насилие, насилие с участие на възрастен, прояви с участие на оръжие или вещества.	директорът и Координационният съвет	Незабавно прекратяване и медицинска помощ; уведомяване на родителите, ОЗД/ДСП и МВР в същия ден; при необходимост ДАЗД; съвместен план по Координационния механизъм; санкции по чл. 199 от ЗПУО.

Етапи на интервенцията при конкретен случай:

Етап	Действие	Отговорник	Срок
1	Незабавно прекратяване на ситуацията и осигуряване на безопасност.	служителят, който е свидетел	незабавно
2	Индивидуален разговор с всяко дете поотделно, в спокойна обстановка, без очна ставка.	класен ръководител или психолог	в същия ден
3	Оценка на риска и определяне на нивото на проявата.	Координационен съвет	до 24 часа
4	Уведомяване на родителите на всички участващи деца.	класен ръководител или директор	в същия ден
5	Включване на специалист — психолог, ресурсен учител, ЕПЛР, външни служби.	председател на съвета	до 3 дни
6	Документиране — протокол за интервенция, запис в Дневника, индивидуален план за подкрепа.	председател на съвета	до 3 дни
7	Проследяване на изпълнението и на състоянието на децата.	класен ръководител и психолог	14 и 30 дни

По изричното изискване на Държавната агенция за закрила на детето за всеки случай се документира кой, кога и какво е предприел, уведомени ли са родителите и институциите, и какъв е резултатът от проследяването. Липсата на такъв запис се третира като бездействие.

VII. Специални случаи

Освен проявите между ученици националният Механизъм урежда и случаи, при които участник е възрастен или при които ситуацията излиза извън обичайната интервенция. За тях се прилага следният ред.

Случай	Ред на действие	Отговорник и срок
Прекратяване на ситуацията и разумна физическа намеса	Ситуацията се прекратява със спокоен и премерен тон — служителят назовава поведението, иска спирането му и разделя децата словесно. Когато съществува опасност за живота, здравето или физическия интегритет на дете, се допуска разумна физическа намеса под формата на избутване, издърпване или задържане на място, извършена по начин, запазващ достойнството и с уважение към всички засегнати. Не се допускат удари, болезнени хватки и обездвижване като наказание. Всяка физическа намеса се описва в протокола за интервенция.	служителят, който е свидетел — незабавно; писмено описание в същия ден
Възстановяване на щетата	След прекратяването детето, проявило агресия, се насочва към поправяне на последиците — извинение насаме, възстановяване или заплащане на повредена вещ, участие в поправяне на стореното. Подходът е възстановителен, а не наказателен, и не се провежда пред класа.	класен ръководител — до 3 дни
Тежък инцидент, криза или повторна ситуация	Свиква се извънредно заседание на Координационния съвет; изготвя се план за защита на пострадащото дете; уведомяват се родителите на всички участници, ОЗД/ДСП и при необходимост МВР; осигурява се психологическа подкрепа за засегнатите деца и за класа. Разглежда се и налагането на санкции по чл. 199 от ЗПУО.	директор и Координационен съвет — заседание до 3 дни; уведомяване в същия ден
Насочване към услуги в общността	Когато случаят надхвърля възможностите на училището, детето и родителите се насочват към услуги и програми в общността — социални услуги за деца и семейства, РЦЛППО, МКБЛПМН, здравни	председател на Координационния съвет — до 7 дни

Случай	Ред на действие	Отговорник и срок
Насилие на ученик срещу член на екипа	и консултативни служби. Насочването се документира и се проследява обратната връзка. Служителят прекратява ситуацията и незабавно уведомява директора. Случаят се разглежда от Координационния съвет със същия ред, както при насилие между деца: уведомяват се родителите, прави се оценка на причините, определя се работа с психолог и мерки за подкрепа на ученика, при необходимост се налагат санкции по чл. 199 от ЗПУО. На засегнатия служител се осигурява подкрепа и, при нанесена телесна повреда, медицинска помощ и съдействие. Не се допуска случаят да бъде премълчан или уреден „между четири очи“.	директор — уведомяване незабавно; съвет — до 3 работни дни
Насилие на възрастен срещу дете	При сигнал или данни за насилие над дете от страна на служител, родител или друго пълнолетно лице директорът уведомява незабавно ОЗД/ДСП и при необходимост МВР и ДАЗД. Когато сигналът е срещу служител на училището, той се отстранява незабавно от работа с деца до изясняване на случая — по реда на чл. 36д, ал. 6 от Закона за закрила на детето и на Училищната процедура за подаване, разглеждане и решаване на предложения, жалби и сигнали. На детето се осигуряват защита, психологическа подкрепа и придружаване от лице, на което то има доверие. Не се провежда вътрешно „разследване“, което да предхожда или замества сезирането на органите по закрила.	директор — уведомяване и отстраняване в същия ден

VIII. Забрана за бездействие

Всеки служител е длъжен да реагира при всяка проява на насилие и тормоз, независимо от тежестта ѝ, от това дали е дежурен и дали децата са от неговия клас.

Недопустими са: подминаване на проявата; отговор „разберете се сами“; определяне на ситуацията като игра без проверка; отлагане на реакцията; скриване на случая от директора или от родителите; оказване на натиск върху дете да не подава сигнал; публично порицаване; физическо наказание и отнемане на междучасие като санкция; задържане на информация за нараняване.

Неизпълнението се установява при вътрешния контрол и води до отговорност по Кодекса на труда и по Правилника за вътрешния трудов ред.

IX. Училищен координационен съвет

Съставът за учебната 2026/2027 година е определен със Заповед № 28/15.09.2026 г.: председател Татяна Захариева — заместник-директор; членове Александър Ангелов — учител, Андрей Кръстев — психолог, Силвия Петкова — психолог, Даниела Беленска — учител, и Виктор Гегов — учител. При работа по конкретен случай в състава се включват класният ръководител на съответния ученик и при необходимост външни специалисти от ОЗД/ДСП, РЦПППО и МКБППМН.

В състава на съвета се включват и представител на родителите, определен от Обществения съвет, и представител на учениците, определен от ученическото самоуправление — съгласно националния Механизъм и т. 6 от Задължително предписание № РД-14-32/06.03.2026 г. на ДАЗД. Те участват при планирането, при анализа на оценката на ситуацията и при обсъждането на общите мерки, но не участват при разглеждането на конкретни случаи с лични данни на деца.

Функция	Съдържание	Периодичност и документ
Планиране	Изготвя оценката на ситуацията и училищния план за превенция и интервенция и ги предлага за приемане от Педагогическия съвет.	ежегодно до 15 септември; план и оценка
Заседания	Редовни заседания и извънредни при постъпил сигнал от ниво 2 или 3.	не по-малко от веднъж на срок; извънредно до 3 дни от сигнала; протокол
Разглеждане на случаи	Определя нивото, мерките и отговорниците; възлага индивидуален план за подкрепа.	по всеки случай; протокол
Документация	Води Дневника на случаите и съхранява протоколите и планове.	текущо; Дневник — Приложение № 6
Анкет и анализ	Организира ежегодната анкета за климата и обобщава резултатите.	веднъж годишно; обобщен анализ
Докладване	Представя доклад пред директора и пред Педагогическия съвет.	в края на всеки срок и годишен отчет — Приложение № 9

X. Превенция — оценка на ситуацията, анкета и дейности

Превенцията не е еднократна кампания, а планирана годишна работа, която стъпва върху измерено състояние на средата.

Дейност	Съдържание	Периодичност и документ
Оценка на ситуацията	Ежегодно се изготвя оценка на състоянието на насилието и тормоза в училището по т. 2.2 от националния Механизъм — на базата на въпросник сред учениците, на данните от Дневника на случаите и на наблюденията на класните ръководители.	в началото на всяка учебна година; писмена оценка
Анонимна анкета	Изследва се степента на агресия сред учениците, усещането за безопасност и отношенията в класа. По т. 2 от предписанието на ДАЗД обхватът включва и прояви на насилие от учители към ученици. Резултатите се анализират писмено.	веднъж годишно; въпросник и писмен анализ
Училищен план за превенция и интервенция	Изготвя се върху анализа на оценката на ситуацията по т. 2.3 от националния Механизъм, със срокове и отговорници по всяка дейност, и се приема от Педагогическия съвет. План, който не стъпва на оценката, се смята за формален.	ежегодно до 15 септември; план, приет от ПС
Часа на класа	Темата „Превенция на насилието, справяне с гнева и агресията; мирно решаване на конфликти“ се включва в тематичното разпределение на часа на класа съгласно Приложение № 5 към чл. 14 от Наредба № 13 от 2016 г. — не по-малко от 1 час годишно в I–IV клас и 2 часа годишно в V–XII клас.	по тематично разпределение; записи в дневника
Правила на класа и роля на учениците	Всеки клас изработя съвместно правила за поведение в началото на годината. Учениците се учат да напомнят правилата, да не се включват в ситуацията и по най-бързия начин да потърсят помощта на възрастен — учител или друг служител.	септември; правила, поставени в класната стая
Ученически дейности	Инициативи на ученическото самоуправление, връстническо посредничество, тематични кампании, дейности в електронна среда и безопасност онлайн.	по училищния план

XI. Работа с родителите

Кога	Какво прави училището	Документ
При превенцията	Запознава родителите с механизма и с правилата на първата родителска среща; включва темата в родителските срещи; публикува документите на интернет страницата.	протокол от родителска среща
При постъпил сигнал	Уведомява родителите на всички участващи деца в същия ден; провежда индивидуални разговори поотделно с родителите на пострадащото дете и на извършителя.	запис в Дневника
При определяне на мерки	Запознава родителите с мерките и с индивидуалния план за подкрепа и ги включва в изпълнението му.	подпис върху индивидуалния план
При проследяване	Информира родителите за резултата на 14-ия и на 30-ия ден.	запис в Дневника

Не се допуска: обща среща, на която се обсъждат имена на деца; очна ставка между родители; предоставяне на лични данни на другото дете и на неговото семейство.

XII. Обучение на персонала

Тема	Участници	Срок
Запознаване с механизма, с плана и със задълженията по него	целият персонал — педагогически и непедагогически	септември
Разпознаване на насилие и тормоз; ранни признаци на риск	педагогически специалисти	октомври
Процедура при сигнал и документиране на случай	класни ръководители и Координационен съвет	ноември
Кибертормоз и безопасност в електронна среда	педагогически специалисти и ученици	февруари
Работа с родители при случай на насилие	класни ръководители	март
Преглед на приложението на механизма и анализ на случаите	целият персонал	юни

Обученията се документират с присъствен списък, тема и дата и се отчитат в годишния отчет по механизма. Новопостъпилите служители се запознават с механизма в първата си работна седмица срещу подпис.

XIII. Сигурност на средата и достъп до училището

Мярка	Съдържание	Отговорник и документ
Пропускателен режим	Достъпът на външни лица се осъществява по определен ред, с установяване на самоличността и целта на посещението. Външните врати и портата на двора остават затворени през учебното време. Не се допуска свободно влизане в двора, включително на животни.	определените със заповед лица; правила за пропускателния режим
Книга за посещения	Води се книга за посещенията на външни лица с дата, час, име, основание и лице, при което е посещението — по т. 7 от предписанието на ДАЗД.	администрация; книга за посещения
Дежурства	Графикът на дежурствата обхваща междучасията, двора, столовата и организирания превоз. Дежурният учител реагира при всяка проява, независимо от класа на децата.	заместник-директор; утвърден и подписан график
Национална телефонна линия за деца 116 111	Учениците се запознават с функциите на линията и с възможността за консултиране, информиране и подкрепа. Информацията стои постоянно на видно място в училището — по т. 8 от предписанието на ДАЗД.	класни ръководители; информационно табло
Кутия за сигнали	На достъпно място се поставя кутия за сигнали, която се проверява от председателя на Координационния съвет.	председател на съвета; седмична проверка

XIV. Вътрешен контрол

Направление	Какво се проверява	Кой и кога
Реакция	Регистриран ли е всеки сигнал, спазени ли са	председател на Координационния съвет —

Направление	Какво се проверява	Кой и кога
	сроковете, има ли документиран отговор.	месечно
Документация	Пълнота на Дневника, протоколите, индивидуалните планове и уведомленията.	заместник-директор — в края на всеки срок
Бездействие	Има ли случаи, станали известни, но нерегистрирани и необработени.	директор — в края на всеки срок
Ефективност	Повторяемост на случаите, резултати от анкетата, обратна връзка от родители.	Координационен съвет — годишно
Присъствие на учениците	Провеждат ли се учебните часове и отразяват ли се своевременно и точно присъствията и отсъствията — по т. 9 от предписанието на ДАЗД; зачестилите отсъствия се четат и като признак на риск по раздел IV.	заместник-директор — ежеседмично, с писмен запис

Контролът се осъществява по Контролната карта — Приложение № 8. При установени пропуски директорът определя мерки и срок за отстраняването им, а при неизпълнение на задължения — и отговорност по Кодекса на труда.

XV. Документиране, съхранение и лични данни

Документите по всеки случай се съхраняват в отделна преписка при председателя на Координационния съвет, с ограничен достъп. Обработването на лични данни се извършва при спазване на Регламент (ЕС) 2016/679 и на вътрешните правила на училището. Сроковете за съхранение следват номенклатурата на делата на училището.

XVI. Заключение разпоредби

Механизмът се актуализира ежегодно преди началото на учебната година и при промяна в нормативната уредба. Запознаването на персонала се удостоверява с подпис; новопостъпилите се запознават в първата си работна седмица. Длъжностните характеристики на целия персонал — педагогически и непедагогически — съдържат изискване за познаване и спазване на Етичния кодекс на работещите с деца и на нормативната уредба в областта на закрилата на детето: Закона за закрила на детето, Правилника за прилагането му и Конвенцията на ООН за правата на детето, съгласно т. 11 от предписанието на ДАЗД. Контролът по изпълнението се осъществява от директора.

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение № 1. Матрица за ранно идентифициране на риска

Област	Наблюдаван признак	Тежест
Физическо състояние	необясними синини, драскотини, чести оплаквания от болка, липсващи или повредени вещи	висока
Емоционално състояние	тревожност, плачливост, рязка смяна на настроението, страх от определени часове и места	висока
Поведение в класа	мълчание, отказ да отговаря, оттегляне, рязка агресия	средна
Социални връзки	изолация, липса на приятели, системно изключване от групи и игри	висока
Посещаемост	зачестили отсъствия, отсъствия в определени дни и часове, системни закъснения	средна
Учебен успех	рязък спад по един или по всички предмети, незавършени задачи	средна
Електронна среда	обидни съобщения, изключване от групи, фалшиви профили, споделени снимки	висока
Семейна среда	липса на контакт с родителите, промяна в семейното положение, сигнали от трети лица	средна

Приложение № 2. Степени на риск и действия

Степен	Характеристика	Действия и срок
Нисък	единичен признак, без повторяемост	наблюдение от класния ръководител; разговор с детето; запис в Дневника; преоценка след 14 дни
Среден	два или повече признака или повтаряща се проява	уведомяване на председателя на съвета и на родителите; включване на психолог; индивидуален план за подкрепа; преоценка след 14 и 30 дни
Висок	признаци за системен тормоз, нараняване или заплаха за здравето	незабавни мерки; уведомяване на директора, родителите, ОЗД/ДСП и при необходимост МВР в същия ден; заседание на съвета до 3 дни; план за защита

Приложение № 3. Формуляр за подаване на сигнал

Попълва се от всеки, който подава сигнал. Приема се и анонимен сигнал — в този случай полето за подател се оставя празно.

Поле	Съдържание
Дата и час на подаване	
Подател — име и качество (може и анонимно)	
Дете/деца, за които се подава сигналът — име и клас	
Място и време на случилото се	
Описание на случая	
Други присъствали лица	
Предприети действия до момента	
Приел сигнала — име, длъжност, подпис	

Приложение № 4. Протокол за интервенция при случай на насилие или тормоз

Попълва се за всеки случай от ниво 2 и ниво 3 и се прилага към преписката при председателя на Координационния съвет.

Поле	Съдържание
Пореден номер и дата	
Участници — пострадало дете, извършител, наблюдатели	
Описание на случая и ниво на проявата	
Оценка на риска	
Незабавни действия и час на предприемането им	
Уведомени лица и институции — кой, кога, как	
Решения на Координационния съвет и мерки	
Отговорници и срокове	
Проследяване — 14-и ден / 30-и ден	
Подписи — председател и членове	

Приложение № 5. Индивидуален план за подкрепа

Изготвя се при случаи от ниво 2 и ниво 3 — както за пострадалото дете, така и за детето, проявило агресия.
Подписва се и от родителя.

Поле	Съдържание
Ученик, клас, дата на изготвяне	
Описание на проблема	
Цели на подкрепата	
Дейности и честота	
Отговорни лица — класен ръководител, психолог, ресурсен учител	
Включване на родителя	
Срок за преглед и резултат	
Подписи — отговорник, родител	

Приложение № 6. Дневник на случаите на насилие и тормоз

Води се от председателя на Координационния съвет. Вписва се всеки постъпил сигнал в деня на постъпването му, независимо от нивото на проявата.

№	Дата	Източник на сигнала	Кратко описание и ниво	Предприети действия	Проследяване

Приложение № 7. Контролен чеклист за учители

Попълва се от учителя, който е реагирал по случая, и се предава на класния ръководител.

Въпрос	Да	Не
Разпознах ли ситуацията и прецених ли нивото ѝ		
Прекратих ли я незабавно и осигурих ли безопасност		
Разговарях ли с децата поотделно, без очна ставка		
Уведомих ли класния ръководител и председателя на Координационния съвет		
Уведомени ли са родителите в същия ден		
Оценен ли е рискът и включен ли е специалист при нужда		
Подаден ли е формуляр за сигнал и вписан ли е случаят в Дневника		
Уведомени ли са институциите, когато се налага		
Планирано ли е проследяване на 14-ия и на 30-ия ден		
Няма ли пропуснато действие, което да се третира като бездействие		

Учител: Клас: Дата: Подпис:

Приложение № 8. Контролна карта за вътрешен контрол

Попълва се от проверяващия в края на всеки учебен срок.

Показател	Да / Не	Бележки
Всички постъпили сигнали са регистрирани в Дневника		
Спазен е срокът за първоначална оценка — 24 часа		
Родителите са уведомени в същия ден		
Институциите са уведомени, когато се е налагало		
За всеки случай има протокол за интервенция		
Изготвени са индивидуални планове за подкрепа		
Извършено е проследяване на 14-ия и на 30-ия ден		
Няма случаи, станали известни, но необработени		
Проведени са планираните обучения на персонала		
Проведена е ежегодната анкета и има обобщен анализ		

Обобщена оценка:

Установени пропуски:

Препоръки и срок за отстраняване:

Проверил: Подпис: Дата:

Приложение № 9. Структура на годишния отчет по механизма

I. Въведение • II. Обобщени данни — брой сигнали по нива, брой засегнати ученици • III. Анализ на случаите — форми, места, повторяемост • IV. Предприети мерки и резултат • V. Превантивни дейности • VI. Работа на Координационния съвет • VII. Вътрешен контрол • VIII. Работа с родителите • IX. Обучение на персонала • X. Оценка на ефективността, включително резултат от анкетата • XI. Проблеми • XII. Препоръки за следващата година • XIII. Заключение.

Приложение № 10. Полезни контакти

Институция	Контакт
Национална телефонна линия за деца	116 111 — денонощно, безплатно
Отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“	по местонахождение на детето
Държавна агенция за закрила на детето	сигнали чрез официалната страница и деловодството
Министерство на вътрешните работи	112
РЦПППО – София-област	по компетентност при деца със специални образователни потребности
Председател на Училищния координационен съвет	Татяна Захариева, заместник-директор

Приложение № 11. Справка за съответствие с нормативната уредба

Справката показва къде в механизма е уреден всеки елемент, изискван от националния Механизъм и от Задължително предписание № РД-14-32/06.03.2026 г. на ДАЗД.

Източник и изискване	Раздел от механизма
Национален Механизъм, р. I — измерения на насилието и тормоза	III
Национален Механизъм, р. II.1 — принципи и ценности	II; X
Национален Механизъм, р. II.2 — система от мерки, Координационен съвет, оценка на ситуацията, план, дневник	IX; X; Приложение № 6
Национален Механизъм, р. II.3 — работа с родители	XI
Национален Механизъм, р. II.4 — ресурсна обезпеченост и обучение	XII; XIII
Национален Механизъм, Приложение 1 — класификация на формите и действия по три нива	VI
Национален Механизъм, Приложение 2 — шестте ситуации на интервенция	VI и VII
Национален Механизъм, Приложение 3 — кога, кой и къде подава сигнал	V; Приложение № 10
ЗЗакрД, чл. 7, ал. 1 и ал. 2 — задължение за уведомяване	V
ЗЗакрД, чл. 36д, ал. 6 — отделяне на лице от детето	VII
ЗПУО, § 1, т. 6 от ДР — определение „дете или ученик в риск“	III
ЗПУО, чл. 199 — санкции	VI; VII
Наредба № 13 от 2016 г. — часа на класа, превенция на насилието и агресията	X
Наредба за приобщаващото образование — обща и допълнителна подкрепа, ЕПЛР	V; VI
ДАЗД, т. 1 — сезиране на ДСП при отсъствия и риск от отпадане	IV; XIV
ДАЗД, т. 2 — ежегодна анонимна анкета, включително за отношението учител — ученик	X
ДАЗД, т. 3 — оценка на ситуацията по т. 2.2 всяка година	X
ДАЗД, т. 4 — план на съвета въз основа на анализа на оценката	X
ДАЗД, т. 5 — Дневник за случаите на тормоз	V; Приложение № 6
ДАЗД, т. 6 — родител и ученик в състава на Координационния съвет	IX
ДАЗД, т. 7 — пропускателен режим и книга за посещения	XIII
ДАЗД, т. 8 — запознаване с линия 116 111 и информация на видно място	XIII; Приложение № 10
ДАЗД, т. 9 — вътрешен контрол върху часовете и отсъствията	XIV
ДАЗД, т. 10 — отделяне на служител при сигнал за насилие	VII
ДАЗД, т. 11 — изисквания в длъжностните характеристики	XVI
Регламент (ЕС) 2016/679 — лични данни	XV

Механизмът е приет с Протокол № 1/11.09.2026 г. на Педагогическия съвет и утвърден със Заповед № 1/15.09.2026 г. на директора.

ДИРЕКТОР: /Павлинка Шкодрова/ Дата: 15.09.2026 г.